

Vroubenka americká (*Leptoglossus occidentalis*) uložená ve sbírce Ekocentra Ostrov – entomologický kroužek. Foto Martin Chochel.

Nález vroubenky americké v Karlovarském kraji

Jakub Krejčí, Entomologický kroužek MDDM Ostrov

Vroubenka americká (*Leptoglossus occidentalis*) je nápadný, asi 2 cm velký červenohnědě zbarvený hmyz. Řadí se mezi ploštice. Celkové zbarvení těla je hnědavé, na polokrovkách se nacházejí bílé klikaté čáry, zadeček má zbarvený do žluta. Po roztažení křídel jsou nápadně viditelné černé pásy na zadní straně zadečku. Má nápadně rozšířené holeně zadních nohou.

Pochází původně ze severní Ameriky a v Evropě se poprvé objevila v roce 1999 v Itálii. Již v roce 2007 byla poprvé objevena populace schopná reprodukce v arboretu Mendelovy univerzity v Brně. Ploštice napadají jehličnaté stromy a ničí jejich populaci sáním nezralých

šišek a semen (v její domovině až z 80 % celkové roční reprodukce). V ČR to ale zatím, vzhledem k nízkému počtu jedinců, nehrozí.

V roce 2018 (září – listopad) jsem v Ostrově našel pět jedinců vroubenky americké. Jeden jedinec byl nalezen na louce uprostřed městské zástavby. Další nález jednoho exempláře byl v 7. patře panelového domu. Dva jedince jsem našel na zdi rodinného domu a jednoho před panelovým domem na kapotě auta. Zjištěný opakovaný výskyt ukazuje, že se tento druh hmyzu u nás usídlil, a je tedy možné očekávat jeho další šíření.

Druhá polovina podzimu je období, kdy se vroubenka snaží zazimovat. Je tedy možné,

že se bude objevovat v rozích bytů a v místech, kde by mohla v teple pokojně zimovat. Výskyt vroubenky americké bude zajímavým tématem pozorování Entomologického kroužku po celou příští sezónu 2019/20.

Dodatek (Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje)

Kromě výskytu v Ostrově, o němž mě autor článku v říjnu 2018 informoval, jsem vroubenku americkou zaznamenal ve dvou exemplářích i v areálu krajského úřadu v Karlových Varech.

Je opravdu s podivem, že se za krátkou dobu tak masivně rozšířila po celé ČR. Vzhledem k primárnímu zdroji potravy, šiškách jedlovců, zeravů a douglasek, tedy druhů, které se v městských výsadbách vyskytují velmi často, jsou takové nálezy, pakliže se druh již dostatečně na našem území rozšířil, poměrně logické a relativně neškodné. Problematičtější ale je skutečnost, že výše uvedené jehličnany nejsou jediné, na nichž vroubenka saje. Pokud dojde k jejímu plošnému a hlavně početnímu rozšíření, mohou být ohroženy populace původních jehličnanů, tedy smrků a borovic. Nutno

podotknout, že v takovém případě asi nebude hrozit nebezpečí pro stávající lesy – hmyz živé stromy nelikviduje – vzhledem ke snížené produkci semen je ale ohrožena reprodukce monokultur. Oslabení jehličnatých monokultur může být ve výsledku velmi pozitivním jevem, protože pak může dojít na přirozenou obnovu vícedruhových smíšených lesů, již masivní generační zmlazení smrků v podrostu zatím brání. S obavami je ale třeba sledovat působení vroubenek na jedli bělokorou a autochtonní populace borovice blatky či kleče.

Vroubenka americká je sice introdukovaný druhem plošnice, v našem ekosystému tedy nepůvodním, v rámci diskuse o ní je však třeba si přiznat, že by mohla představovat vhodný prvek autoimunitního systému naší přírody, kterým se může nevhodnému způsobu zalesňování bránit. V tomto světle je takovým prvkem i lýkožrout. Na rozdíl od něj je však působení vroubenky poměrně nenásilné, protože její hypotetické přemnožení nepůsobí rozklad lesních porostů, ale jejich postupnou přeměnu blíže k přirozené skladbě. Velmi opatrně tak lze na tento druh (stále je třeba brát v patrnost, že jde o druh nepůvodní) v rámci ochrany přírody hledět se shovívavostí. ■

KRÁTKÉ ZPRÁVY

■ **Dvojice mládat orlů mořských** okroužkovaných v roce 2017 na hnízdě ve Slavkovském lese stále žije. Jedno z mládat v květnu opustilo západní Čechy a přes Lipno a rybníky u Jindřichova Hradce zaletělo krátce až do Polska. Pak se vrátilo zpět do Čech, odkud na podzim přeletělo do Bavorska, kde se zdržovalo do konce roku 2018. Druhé z mládat, které se loni zdržovalo hlavně v Doupovských horách, pobývalo letos hlavně na Mariánskolázeňsku a v Brdech a občasné zaletělo do Bavorska k rybníční soustavě u města Bodenhöhr ležícího 30 km od česko-německých hranic. V březnu ale mládě zaletělo až k německo-švýcarským hranicím, téměř 340 km od svého rodného hnízda. Osudy mládat můžete dále sledovat na www.birdtelemetry.cz, „naši“ orlové mají čísla AUKO18 a AUKO19.

■ Dne 30. 8. 2018, v pro letošní léto netypickém počasí s deštěm, byla podepsána smlouva o vzájemné spolupráci Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) a Města Františkovy Lázně. Smlouvu podepsal ředitel AOPK RNDr. František Pelc a starosta Františkových Lázní Jan Kuchař. Účelem smlouvy je zajištění společných zájmů při ochraně a popularizaci dvou chráněných území ve správním území Františkových Lázní – národní přírodní rezervace Soos a národní přírodní památky Komorní hůrka. V rámci této slavnostní příležitosti byl proveden symbolický výkop základů **stavby nového návštěvnického střediska na Soosu** za výjimečné účasti ministra Ministerstva životního prostředí ČR Mgr. Richarda Brabce a několika osobností z našeho regionu.